

φύγουνε κάθε είδους επιμιξία με το δούκκ. Διώχοντας το δεσπότη έλειπε κ' ένας όχληρός κίντυνος. Τα πράματα δέ μείνανε σε τούτο το σημάδι: οι δύστυχοι Γενεβέζοι έμελλε πολλά να τραβήξουνε από το διάβα του Καλβίνου.

Της 27 του Αυγούστου 1536 περνοσε κατά τύχη από τη Γενέβη ο 'Ι. Καλβίνος πηγαίνοντας στο Στρασμπουργ. Τονόμα του κιάλας γνωστό από την Institution chrétienne. Τάκουει ο Φαρέλ και με το στανιό τον πείθει να κάτση να τονε βοηθήση στη διάδοση της νέας διδασκαλίας. 'Ο ίδιος έ Καλβίνος δηγέται πως τη στιγμή εκείνη αίστάνθηκε ασά να τον έπιανε από τον ούρανό το χέρι του Θεού και να τον έτιναζε φοβερά. 'Εμεινε και για πολλούς κάλλιο να μὴν είχε μείνει.

Έίνας προς τούς νόμους, ξένος προς τα κυβερνητικά έθιμα του τόπου και την άληθινή ζωή των πολιτών, ο Καλβίνος βάλθηκε όλα να τα μεταρρυθμίση: θρησκεία, ήθη, νόμους και ζωή. Στην αρχή άπόρησε ο κόσμος, έπειτα ξεφύστηκε και παναστάτησε: δέν άλλαζει κανείς φύση τόσο εύκολα όσο και πίστη. 'Ο χαρμόμενος γενεβέζικος χαρακτήρας πήρε τάρματα και με γενικό διάταγμα το 1538 άνάγκασε τούς δυό mauvais dróles, Καλβίνο και Φαρέλ, να το κάψουνε λάσπη σε είκοστέσσερεις ώρες το πολύ.

'Όσο μένανε στα πράματα οι Libertins, δηλαδή οι βέροι Γενεβέζοι, ούτε λόγος πιά για τον Καλβίνο. Μά το παρακάμανε κι αυτοί με τα δικαυτικά τους γλέντια και την εύκολορέθιστη περηφάνεια. 'Η γλώσσα τους έπαυσε κ' έφερνε κακολογούσανε όλο τον κόσμο και προπάντων τις γυναίκες όλου του κόσμου. Οι παστέροι ποθήσανε του Καλβίνου το κοκκιλιαρικό μα στιβαρό χέρι. Διπλές και τριδιπλές άποστολές τον καταφέρνανε να ξανάρθη στην πόλη που έμενε πάντα ο τόπος της ιδανικής του δράσης. Και τώρα

Τόν άντρα, μουσα, λέγε μου.

Δέν είναι δύσκολο να φαντασθ η κανείς την έπιρροή και το κύρος μικνού ανθρώπου που γυρέβουνε την έπιστροφή του. 'Αρπαξε το τσεκούρι κι άρχίνησε να κάρη τούς Γενεβέζους και εικόνα και όμοίωσαν. 'Ορφανός από μικρό παιδί, δέν έγνώρισε ποτέ του την οικογενειακή χαρά: μηθητής ξερός, προχτεί από χώρα σε χώρα τη μαύρη του δυσθυμία, χωρίς πετρίδα, χωρίς άφοσίωση. 'Αν και παντρεύτηκε μία φορά, δέν είχε φύση για της άγάπης τα καρδοχτύπια και της σάρκας το μεθυστικό τράθηγμα. Τόμολογούσε κι ο ίδιος: «δέν μπορούνε να με κατηγορήσουνε πως πολέμησα τη Ρώμη για την άγάπη τών γυναικών». Προστέσει' άκόμα πως ύποφέρει από άσθμα κι από ποδάγρα και θα καταλάβετε την τάση του να αναθεματίζη τις ξεχυτικές χαρές του σπιτιού, της ταβέρνας την άθυροστομία κι αυτά τα έθνικά φορέματα. 'Η άντάρη του δρόμου του έρεθίζει τα νεύρα, το χτύπημα τών ποτηριών του κάνει κεφαλάργια και η ιδέα πως οι Libertins γελάνε με την παπαδιστική φωνή και το νεκρικό του πρόσωπο, ξανάρχεται κάθε στιγμή στους λόγους του. 'Ο έλεγεσ ένας είδος Σπαρτιάτης που δέν τρώει παρά μέλινα ζωμόν.

Το Consistoire που έβρουσε, σάμα έκκλησιαστικών και λαϊκών, ήταν ένα είδος ιερά εξέταση, μά που η δικαιοδοσία της εΐταν τοσοδά περιωρισμένη. 'Επόπτευσε τη διαγωγή τών πολιτών κ' είχε το δικαίωμα να τούς κατηγορήση στο Συμβούλιο: τούτο έβανε πρόστιμα και σωματικές ποινές. Οι νόμοι κατά της πολιτείας άπαγορεύανε στους άν-

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100.000 ! ΛΑΧΕΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκαστον γραμματίον ισχύον δια την κλήρωσιν της 31 Δεκεμβρίου 1909 τιμάται άντι μιάς δραχμής.

ΚΕΡΑΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ :

ΜΕΓ ΚΕΡΑΟΣ	έκ δραχ.	100,000
1 Κέρδος	» »	25,000
1 Κέρδος	» »	10,000
3 Κέρδη	» »	5,000
3 Κέρδη	» »	1,000
118 Κέρδη	» »	100
537 Κέρδη	» »	50
1000 εν όλω κέρδη άξιας δραχμών.....		225,000

Γραμματία πωλούνται. Είς τα δημόσια ταμεία και λοιπάς δημοσίας αρχάς, εις τας Τραπεζας, εις τούς σταθμάρας και στασιάρχας τών σιδηροδρόμων, τούς διχειριστάς τών μονοπωλίων και τα πρακτορεία τών έφημερίδων. Διά πάσαν πληροφορίαν ή ζήτησιν γραμματίων άπευθυντέον εις το Γραφείον του 'Εθνικού Στόλου και τών Αρχαιοτήτων, ύπουργείον Οικονομικών εις 'Αθήνας.

Ο Διευθύνων τμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

τρες να φέρουνε χρυσές ή άσημένιες κάρδιες, και στις γυναίκες νάχου κ κανήματα ή περισσότερ' από δυό δαχτυλίδια.

'Η συνάθροιση μόνο σε πέντε όρισμένα μέρη έπιτρεπότανε και για δυό όρισμένα παιχνίδια: ένα μέλος τών συμβουλίων έκανε τίν έπιστάτη.

Οι κκατρεγμοί κ' οι άπανατοί διαγωμοί χαλάσανε του Καλβίνου το χαρακτήρα κι αυτό της δικαιοσύνης το αίσθημα του παραμορφώσανε. Μία φορά που πήρε την αρχή έγινε έγδικητικός και λυσασμμένα καταδίωξε και τούς άθώωτους: τών άντιπάλων του. 'Ο κκακομοίρης ο Jacques Gruet καταδικάστηκε σε θάνατο γιατί έγραψε άσεβη γράμματα και λεύτερους στίχους. Για το Michel Servet δέ μιλω τονόμα του έδωκε άφορμή σε πολλές συζήτησης και σήμερα ακόμη άκάρτει τούς φανατικούς της άθείας. Μία νεκρα άπλώθηκε παντού στην πρωύτερα βροντόθυμη και φιλήδονη πολιτεία. 'Η τρεμουλιαστή και χλωμή όψη τάνήσυχου και παράξενου γέροντα καθρεφτίστηκε στα ροδοκόκκινα μάγουλα της γελαστής κόρης και τα μάρανε.

Και τώρα θα με ρωτήσετε: αυτό λοιπόν είναι το έργο του Καλβίνου; 'Ενα μέρος μονάχα, ίσως όχι και το πιο εύχαριστο, γιατί με την έπιβλητική εύλάβεια και τα καταναγκαστικά θρησκευτικά καθήκοντα συντέλεσε στο ζετούλιγμα της σεμνοτυφίας και της ύποκρισίας. Πολλοί γνήσιοι Γενεβέζοι κατηγορούνε το μεταρρυθμιστή για τη στενοκεφαλιά του. 'Ο έσκιος του Καλβίνου ξακολουθεί να βαραιν η σκληρά πάνω σε κάποιες ψυχές. Χωρίς άλλο προσδέψαμε από κείνον τον κειρό: δέν άνουμαι πως η θρησκευτική ιδέα ένθουσιάζει ακόμη, μά οι όπαδοί της άραιώνονται. Οι περισσότεροι άρχινανε νάδιχφορούνε, άλλοι φανατίζονται κατά της θρησκείας από άπλό μίτος τών παπάδων ή γιατί τινε θεωρούνε πρόσκομμα στο λεύτερο έπιστημονικό ζετούλιγμα του μυκλού. Μερικοί μετρίοπαθοι προσπαθούνε να συμβιβάζουνε θρησκεία κ' έπιτήμη πετώντας τα σκουριασμένα δόγματα και την παράδοση και κρατώντας από τη θρησκεία κάτι τι το αϊθέριο, που μπορεί, στο τέλος τών τελών, να μὴν είναι τίποτα και ναπολήγη σε μία μεταφυσική κολοκύθα. 'Επιστήμη θα πη λογικό: θρησκεία θα πη αϊστημκ. Σάν άτοπο φαίνεται να βάνη κανείς τ'όνα κοντά στ'άλλο. Τελοσπάντων, ως είναι: ίσως ο σεβάσιμος άρχιερέας Παζών μ'ας λύση το πολύπλοκο αυτό ζήτημα σε καμιά καινούργια συλλογή «'Αδολεσχίων».

'Ολ' αυτά για να φτάσω στο συμπέρασμα πως μέρος από το έργο του Καλβίνου έχει γεράσει. 'Εκείνο που ζη είναι η άφοδη έφαρμογή της έπιστημονικής μεθόδος σ' ό,τι είδους δουλειά, και στο

άνασκάλεμα τών Γραφών άκόμη, είναι η λευτεριά του λόγου και της συνείδητης ή λευτεριά. 'Η Γενέβη στήνει μεθόριο μνημείο όχι στον πλάστη τών άυστηρών ήθών, άφου δυστυχώς τούτα είναι άφύσικα και άργά ή γρήγορα χάνονται (ή άπόλειά τους ζήτημα χρόνου και περιστάσεων), ή Γενέβη τιμάει τον άντρα που έχτισε την άκαδημία και το γκολειό της, σχολειό κι άκαδημία που της λαμπρύνανε τονόμα και της δοξάζτανε τη φήμη. 'Ανεξάρτητα από θρησκευτικές δοξασίες και γνώμες, ένώνεται μαζί της όλος ο πολιτισμένος κόσμος. 'Ο ρόλος που έπαιξε το φιδρι του Λεμάν χάρη στα σχολειά του είναι: πολύ σπουδαίος για νάφήση κανέναν άδιάφορο.

Γενέβη, 30 του Θεριστή 1909.
ΓΙΩΡΓΗΣ Ν. ΚΟΝΤΟΣΤΑΝΟΣ

Ο.Τ.Ι. ΒΛΕΠΕ

— Στο 364 φύλλο, σελίδα 7, κίτου κάτω στην 3 στήλη, στο άρθρο του κ. Πέτρου Βασιλικού πρέπει να διορθωθεί το αφοδερό κριτικαστικό σύμπτωμα σε αθλιβερό κτλ.»

— Την Κερικη το βράδι μία άληθινά καλλιτεχνική παράσταση στο Δημ. Θέατρο με τούς «Βρυκίλακες» του 'Ίψεν. 'Οστάλδος ο κ. Θωμάς Οικονόμου, Κκ 'Αλβαν ή δ. Καίτη Δάρβα και 'Εστρας ο κ. Κ. Κοντογιάννης: που όσαι ευτυχώςτανε νάν τονε δούνε «Στι βουδ'» τού Γκόρκυ δέ θάν τονε λησμονήσουν ποτέ.

— Μά στην παράσταση αυτή, που άληθινά τιμάει την 'Αθήνα και θα μείνει άληθμονήγη, θα παίξει τον Πάστορα ο κ. Μουστάκας και τη Ρεζίνα ή κ. Νίτσα Μουστάκα. 'Όστε όλοι πρώτης γραμμής καλλιτέχνες κι όλοι στους ρόλους τους.

— Νέο βιβλίο, τών «'Απέθαντος», μάς έστειλε ο ποιητής Σκίπης: από το Παρίσι. Το βιβλίο θα κριθεί στο «Νουμά», όπως και τού άξίζει. 'Οστόσο από τώρα μπορούμε να πούμε πως είναι τέλειο, άφου τού σηγήτανε με τση λύσσα και το κατακοροδέσανε δυό σπουδαίοι κριτικοί με παγκόσμιο κύρος, ή «'Εστία» και ή «'Αθήναι».

— Για νάν το κοροδίσφουνε σημαίνει πως θάν το διαβάσανε. Πήραν ένα δυό στίχους από δω κι από κει και τούς κρεμάσανε για δείγμα: μά σε τέτιο έτσιλο κρέμασμα είναι ζήτημα, καθώς λέει κι ο Παλαμάς, αν μπορεί νάνθέξει κ' ένας 'Ομηρος άκομα.

— 'Η «'Αόφνη» της Πέμτης βγήκε βουτηγμένη στο πίνθος γιατί, λέει, πήθανε (όχι ο Κρουμπάχαρ) ο στρατηγός Πικαδιακωντόπουλος. Τη «'Αόφνη» τη βγάζουνε ΝΕΟΙ, παρακαλούμε.

— Ότε σε τούτο το φύλλο έχουμε «Συνοδράχη» τού 'Ίδα. Κι ο λόγος, γιατί είναι πιασμένα σ' άλλη δουλιά τα καινούρια ψηριά που τυπώνεται. Στο φύλλο της άλλης Κερικης έλπίζουμε νάχουμε συνέχεια.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κι: 'Αγγαυ, στην Κέρκυρα. Κίμε τον κόπο νάν το ξανακοιτάξεις, νάν το διορθώσεις και να μάς το ξαναστείλεις. 'Η ιδέα πολύ καλή, μά οι στίχοι θέλουνε δουλέμα.—κ. κ. Φ. 'Απ. και Γ. Παντ. στην Πόλη. Το λάβαμε και θα στείλουμε τα βιβλία κτλ.—Π. Εύτ. στην Πόλη. Εύχαριστούμε. Στείλτε ό,τι θέλετε, σώνει μοναχά νάναι σύντομα για να μὴν άργούνε να τυπώνονται.—κ. Δ. Κοτζ. στη Σμύρνη. Θα στείλουμε «Προκήρυξες».—κ. Γ. Κανον. στη Ρουσία. Στέλνουμε το φύλλο. 'Η χρονιάτικη συνδρομή για τη Ρουσία είναι 3 χάρτινα ρουβλία. Μπορεί να μάς στείλεις τη συνδρομή και σε ρουβίκο γραμματόσημο.